

Inaugurace rektorky Univerzity Palackého a děkanů jejích fakult 21. 2. 2000

Mimořádná příloha Žurnálu UP

Prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc.:

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, Rectores Magnifici, Cives Academici, vzácní hosté!

Když jsem před třemi lety nastupoval do funkce rektora UP, považoval jsem za podstatné věnovat se přednostně intenzifikacím faktorům jejího rozvoje směrem k typu standardní evropské „výzkumné univerzity“. Co se zdařilo a které problémy přetrvávají, co limitovalo nebo limituje další rozvoj univerzity? Je třeba si uvědomit, že dva ze tří roků uplynulého funkčního období byly hodně nestandardní. V roce 1997 se nepříznivý vývoj české ekonomiky projevil mj. krácením rozpočtu vysokých škol s důsledky z toho plynoucími. K tomu se přidaly přírodní katastrofální záplavy, které silně postihly i mnohé univerzitní objekty. V uplynulém roce bylo třeba mnoho času a energie věnovat zpracování a projednání mnoha nových norem, které navazovaly na nový vysokoškolský zákon. Za této situace nutně mnohdy převažovala operativní činnost nad prací koncepční.

Přesto – nebo snad právě proto – se za dosažené výsledky stydět nemusíme. Cílevědomou hospodářskou politikou a za podpory centrálních zdrojů se podařilo zlepšit materiální zázemí univerzity. Na koalitativně velmi dobré úrovni byly zrekonstruovány či nově vybudovány některé objekty Fakulty tělesné kultury, vysokoškolská menza a nebyť problémy v dodavatelské firmě, byl by již dokončen nový objekt vysokoškolských kolejí. Je připravena rekonstrukce jezuitského konviktu na pracoviště univerzitních uměnovědných kateder, byla uzavřena dohoda s Metropolitní kapitulou o odkoupení historické budovy Rektorátu UP.

Velmi významné je úplné zprovoznění Informačního centra UP. Především rozsah a kvalita moderních služeb knihovnických, informačních a vydavatelských mají velký dopad na zlepšení studijních a pracovních podmínek našich studentů, učitelů a vědeckých pracovníků. Jako drobnou aktuální informaci lze uvést, že na UP je v současné době v provozu asi 1000 počítačových stanic, z nichž je přibližně 350 stanic na počítačových učebnách a pracovištích fakult a IC UP běžně dostupných pro naše studenty. Další počítače jsou studentům v omezenější míře k dispozici v laboratorích a knihovnách kateder a ústavů. Podle počtu studentů na jeden přístupný počítač patříme k předním univerzitám v zemi. Zejména díky grantovým zdrojům bylo významně zmodernizováno vybavení výzkumných, ale i výukových laboratorů a učeben.

V posledních letech se rozšířil okruh pracovníků schopných uspět v grantových soutěžích a mírně se zvyšují i takto získané finanční dotace. Kvalitních výsledků dosahují také řešitelské kolektivy „výzkumných záměrů“. Projevuje se to v jejich publikační činnosti, účasti na mezinárodních konferencích, dobrými výsledky akreditačních řízení a kvalitou i počtem úspěšných habilitačních a profesorských řízení. V uplynulých třech letech bylo na UP jmenováno 50 nových docentů, většinou již z mladší kategorie pracovníků, dalších 31 docentů se na UP habilitovalo z jiných vysokých škol. Bylo rovněž jmenováno 36 nových profesorů pracujících na UP a VR UP doporučila 10 profesur pracovníků z jiných vysokých škol. V kategorii profesorů však vysoký věkový průměr dosud přetrvává.

Rádu aktivit rozvíjela UP také směrem k zahraničí. Vedle prezentace výsledků v zahraničních časopisech a účasti na konferencích, jež jsou již samozřejmostí, je třeba uvést postupné rozšiřování výměnných studentů se zahraničními vysokými školami, které bude usnadněno zavedením kreditového systému ECTS. Je připravováno rozšíření nabídky studijních programů v cizích jazycích, zejména v doktorandském studiu. Příznivým důsledkem našich mezinárodních aktivit bylo převzetí kopie

původního rektorského žezla historické olomoucké univerzity od rektora Univerzity v Innsbrucku. Součástí otevření se světu byla i evaluace univerzity ze strany CRE, o níž byla akademická veřejnost dobře informována. Zpráva evaluačního týmu je zveřejněna na webových stránkách UP. Jsou v ní pojmenovány i mnohé problémy, s nimiž se budeme muset v krátké době vypořádat.

Problematická je stále kooperace mezi jednotlivými složkami UP, která je silně determinována nelehkou ekonomickou situací univerzity, ale i celého našeho vysokého školství. Musím opětovně konstatovat, že mnohá pozitiva byla dosažena spíše zásluhou nesmírného pracovního nasazení mnohých našich pracovníků, někdy snad i jejich určitým idealismem, který převážil nad materiální prosperitou jedinců a jejich rodin. Chci apelovat na státní správu, Parlament i politické strany, aby si uvědomili, že za takových podmínek je možný pouze velmi omezený rozvoj vzdělanosti v této zemi, že mnozí naši kvalitní absolventi a mladí pracovníci z finančních důvodů odcházejí z univerzity a to často i do zahraničí, kde mají lepší podmínky k práci i lepší podmínky k životu. To je pro budoucnost naší země špatné a velmi nebezpečné.

Prof. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc., rektorka UP:

Vážení členové akademické obce, Spectabiles, Honorabiles, vzácní hosté, dámy a pánové,

když jsem se zamýšlela nad tím, co bych měla v tento významný den na shromáždění, ve kterém jsou kromě členů naší akademické obce a zaměstnanců přítomni významní hosté z různých oblastí akademického i veřejného života říct, uvědomila jsem si, že chci především poděkovat. Vím, že se obvykle děkuje spíše na závěr proslovo, ale dovoluji si tento zvyk porušit a poděkovat těm, kteří mi volbou vyslovili důvěru, těm, kteří sice přímo nemohli volit, ale vyslovovali a vyslovují mi podporu a nabízejí spolupráci a pomoc. Být v čele Univerzity Palackého je velký závazek, zejména když si uvědomím, kolik významných osobností stálo v jejím čele. Jsem si vědoma, že stále platí „Queris onus magnum, magnum dum quaeris honorem (Vysoké postavení s sebou nese velkou odpovědnost)“.

Mé poděkování dále patří prof. RNDr. Lubomíru Dvořákovi, CSc., který vedl univerzitu v minulém období, a všem, kteří se společně s ním podíleli na řešení celé řady složitých problémů, kterými univerzita procházela. Děkuji také všem, kteří mi pomáhali a podporovali mne po dobu šesti let, kdy jsem byla ve funkci děkanky Lékařské fakulty. Získala jsem za tu dobu hodně zkušeností, ale především jsem měla velké štěstí na velmi dobré spolupracovníky a nejsem si jistá, jestli jsem jim všem dostatečně dávala najevo, jak je pro mne důležité, že byli ochotni se mnou spolupracovat.

Nastupuji jako 162. ve funkci rektora počítáno od roku 1573 a 12. po obnovení univerzity v roce 1946, ve druhém měsíci roku 2000. Skoro to svádí k úvaze nad významem číslice 2, protože jsem také teprve druhou ženou v čele univerzity. Paní prof. J. Otáhalová-Popelová byla rektorkou čtyři roky v období pro naši univerzitu velmi smutném, ve kterém byl postupně opouštěn ideál univerzity, jak ji chtěl budovat její první rektor J. V. Fischer. Zřejmě právě proto se o paní rektorce příliš nedočeteme v publikacích, které se novější historií univerzity zabývají. Doufám, že funkční období, do kterého právě vstupujeme, bude pro naši alma mater úspěšnější.

Dovolte, abych na závěr poděkoval členům akademické obce a také zaměstnancům Univerzity Palackého, kteří přispěli v uplynulém funkčním období k jejímu rozvoji, za jejich aktivní spolupráci, podporu a pochopení. Mrzí mne, že ne vždy mohlo být jejich úsilí dostatečně ohodnoceno. Děkuji především svým nejbližším spolupracovníkům, prorektorům, děkanům fakult, členům Vědecké rady, Správní rady a Akademického senátu UP za jejich činností podíl na správě věcí univerzitních. Za kolegiální a partnerskou spolupráci děkuji kolegům z České konference rektorů, pracovníkům MŠMT, poslancům Parlamentu ČR, představitelům města Olomouce, olomouckého okresu, arcibiskupství, armády, Fakultní nemocnice i představitelům řady dalších místních, okresních a regionálních institucí.

Předávám do rukou předsedy univerzitního senátu insignie, které mi byly před třemi lety jako projev vůle a důvěry na základě volby senátem a jmenování prezidentem republiky svěřeny. Přejí své nástupkyni, Její Magnificenci prof. Janě Mačákové, a novému vedení UP kvalitní spolupracovníky a hodně úspěchů v jejich nelehkém budoucím počínání.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit!

Pro další rozvoj univerzity je důležité, abychom si společně uvědomili, čím jsme již prošli, a stanovili si, čeho chceme dosáhnout. V roce 1999 jsme vzpomněli 10. výročí události, ve kterých hráli velkou roli vysokoškolští studenti. Za deset let se toho na vysokých školách hodně změnilo, ale tehdy jsme si mysleli, že změny proběhnou rychleji a důsledněji. Setrvačnost v myslích a představách lidí je daleko větší a naše síly jsou v porovnání s ní menší, než se tehdy zdálo. Výrazně nám chybí střední generace docentů a profesorů, kteří by postupně nahrazovali ty, kteří odcházejí a zejména by důrazněji prosazovali potřebné změny. Chybějící generaci již nenahradíme, ale je třeba, abychom měli podmínky k tomu, získávat a hlavně udržet mladé absolventy. V programových prohlášeních minulých vlád i vlády současně je uvedeno, že vzdělávání patří k prioritám, protože bez vzdělané populace se nedá očekávat ani hospodářský růst země. Bohužel při konkrétním rozdělování státního rozpočtu to pak tak úplně neplatí. Pro rok 2000 je částka, navrhovaná pro vzdělávací činnost na vysokých školách nižší než v roce 1999. Jsme si vědomi toho, že můžeme rozdělit jen tolik prostředků, kolik je k dispozici. Pokud se ale nezlepší financování školství ze státní dotace, nedokážeme vlastními silami zajistit, aby naše rozpočty byly vyrovnané, jak nám ukládá zákon o vysokých školách. A hlavně nedokážeme zajistit tolik potřebný rozvoj a modernizaci studijních programů.

Často mluvíme a píšeme o tom, že vysoká škola, univerzita nemá být jen prostým souborem fakult, v našem případě sedmi, ale stále to nedokážeme uplatnit. Měli bychom se při hledání významu slova „universitas“ obracet hlouběji do historie a připomínat si, že jeho původní význam tkví ve spojení „ad unum vertere“, což znamená „k jednomu se obracet“, jak připomněl při zahájení 47. konference Asociace evropských univerzit, která se konala v roce 1996 v Olomouci, pan prezident Havel. Pro nás by to mělo znamenat, že bychom měli hledat celkovost, jednotnost, propojenost, a nikoliv

jen hromadit jednotlivé poznatky. To je úkol velmi obtížný, protože spíše převládají trendy k velmi úzkým specializacím. Na všech stupních vzdělávání bychom měli potlačit sklon k důrazu na encyklopedické znalosti a umožnit našim studentům získat spíše celkový přehled a umění orientovat se v obrovském množství informací, které jsou k dispozici.

Důraz na hledání celkovosti ovšem neznamená, že potlačíme to, v čem jsme na univerzitě jedineční a výluční. I o tom již poměrně dlouho diskutujeme. Přemýšlíme, jestli máme podporovat obory, které již dnes dosahují výsledky srovnatelné s okolním světem, nebo spíše ty, které tak dobré zatím nejsou. Jenže jsme si dosud neudělali jasnou představu, které obory jsou ty vynikající, které představují vědeckou školu, jež přitahuje mladé absolventy do doktorského studia a absolventy tohoto studia vede k tomu, aby u nás dále působili. Víme o těch tradičních, ale určitě nevíme o všech. Je velmi důležité, abychom si před tím, než se rozhodneme, kam bude naše podpora směřovat, kde se pokusíme upravit podmínky pro další rozvoj oborů, ujasnili, jak na tom jsme. Je to důležité pro strategická rozhodování. Dlouhodobý záměr vysoké školy a jejich jednotlivých fakult by mohl sloužit jako východní materiál. Neměl by být jen povinným „slohovým cvičením“, které nám ukládá vysokoškolský zákon. Máme k dispozici materiály, které jsme zpracovávali pro evaluace. Potřebujeme si ale připravit podklady na základě trochu jiné osnovy, než byla ta původní. Popsat naše slabé a silné stránky. Víím, že není příliš populární chtít podobné materiály, ani já nepíši ráda různé zprávy a hlášení, ale pokud se máme rozhodnout, jak budeme univerzitu rozvíjet, musíme si poctivě přiznat náš současný stav.

Důraz na celkovost a jednotnost také neznamená, že bychom měli potlačit práva jednotlivých fakult. Vysokoškolský zákon sice zrušil právní subjektivitu fakult, ale v § 24 určuje, o čem může fakulta rozhodovat a dává také možnost, aby rozhodování o řadě zcela konkrétních věcí bylo fakultám delegováno. Domnívám se, že je vhodné této možnosti využít a tam, kde je to účelné, tyto pravomoci delegovat. Je třeba jasně stanovit kompetence a současně i odpovědnost na všech úrovních.

Základní poslání univerzity je zajišťováno na fakultách. K tomu, aby mohlo být kvalitní, potřebujeme nejen výborné pedagogy, kteří jsou schopni předávat své vědomosti a zkušenosti, získané při vědecké a umělecké činnosti, bystrým, aktivním a vinným studentům, ale také dobře fungující kvalitní služby. Univerzita potřebuje, aby i ti, kteří nejsou v zákoně uvedeni jako akademičtí pracovníci, cítili potřebnou sounděžitost k naší alma mater. Možná, že jsme z nejrůznějších akademických úrovní zatím nedokázali dát dostatečně najevo, že si vážíme profesionálního přístupu k zajišťování administrativních činností, prací v laboratořích, k zajišťování dostupnosti informací, podpory při zajišťování konferencí, zahraničních cest, stravování a ubytování studentů a dalších nutných činností, které zde nelze všechny vyjmenovat. Bez těch, kteří se na nich podílejí, by se pedagogové a vědci nemohli v klidu věnovat své práci. Není asi obvyklé při takovéto slavnostní příležitosti mluvit o vztazích mezi členy akademické obce a zaměstnanci, ale považují za velmi významné zlepšovat vzájemné vztahy na všech úrovních a cítím, že toto je také jedna z oblastí, kde není vše zdaleka ideální. Všechny součásti UP by zde měly být proto, abychom mohli poskytovat kvalitní vysokoškolské vzdělání, svobodně se věnovat vědecké, výzkumné a umělecké činnosti. Musíme si ale současně jasně stanovit, co potřebujeme jako základ, co je naprosto nezbytné, co je třeba pro určitý stupeň rozvoje a co bychom sice měli rádi, ale momentálně na to nemáme.

V nastávajícím funkčním období bude třeba klást důraz také na to, aby univerzita byla daleko otevřenější, aby nabízela spolupráci městu, regionu, vyjadřovala se aktivněji k věcem veřejným. Ráda kontaktů zde potřebuji, ale přesto se zvenčí

zdá, že univerzita je spíše uzavřena sama do sebe. Otevřenost univerzity byla mottem i loňského Academia filmu, určitě se o ni snažíme, ale bude vhodné zvážit, proč se nám to pořád ještě nedaří tak, jak bychom si představovali. Budeme muset najít vhodný způsob, jak informovat veřejnost o zajímavých akcích, které u nás probíhají.

Právě důraz na zlepšování vztahů, lepší komunikaci a dobrou spolupráci se všemi, kdo spolupracovat chtějí, je to, na co chci klást důraz především teď, na začátku funkčního období. Spolupráci uvnitř Univerzity Palackého, spolupráci s vysokými školami v České republice i v zahraničí, spolupráci s Akademií věd České republiky, se všemi významnými institucemi našeho města i regionu. Mohu navazovat na to, čeho dosáhla Univerzita Palackého v období po roce 1989 pod vedením prvního svobodně zvoleného rektora prof. PhDr. Josefa Jařaba, CSc., a na výsledky úsilí v pořadí druhého rektora v novodobých dějinách naší vysoké školy prof. RNDr. Lubomíra Dvořáka, CSc. Budu to tedy mít v jistém smyslu jednodušší, protože řada věcí je vykonána, nebo alespoň zahájena, ale současně těžší, protože všechny skutky nově nastupujícího vedení budou podrobeny pečlivému zkoumání a srovnávání. Věřím, že nás v našich snahách podpoří akademická obec i zaměstnanci naší univerzity.

Velmi důležitá pro mne bude podpora nejbližších spolupracovníků, kterými jsou kromě děkanů fakult prorektori. Dovolte mi, abych Vám představila paní

Doc. MUDr. Čestmír Číhalík, CSc., děkan Lékařské fakulty UP:

Vaše Magnificence, Spectabiles et Honorabiles, vážená akademická obci, vážení hosté, dámy a pánové,

na základě volby akademického senátu Lékařské fakulty se pro nastávající funkční období ujímám funkce děkana Lékařské fakulty Palackého Univerzity v Olomouci. Vážím si důvěry, kterou mi akademická obec naší fakulty touto volbou projevila a cítím ji současně jako závazek vysoké odpovědnosti vůči všem učitelům, vědeckým pracovníkům, studentům i ostatním zaměstnancům fakulty.

Stejně jako celá naše společnost prošla i Lékařská fakulta v posledních deseti letech zásadními změnami. Pod vedením profesora Neorala byla zahájena nová etapa vývoje fakulty a byly položeny základní kameny jejího moderního rozvoje. Další dvě funkční období byla v čele fakulty profesorka Mačáková, v jejímž týmu jsem měl tu čest pracovat. Skutečnost, že jsem byl zvolen do čela fakulty, mohu chápat také jako souhlas akademické obce s pokračováním nastoupené cesty. Odrazovým můstkem pro naše další kroky mohou být výsledky evaluací, kterými tato univerzita, a zvláště pak Lékařská fakulta, v minulém roce prošla. Ačkoliv jsme prošli evaluací úspěšně, nelze nevidět některé nedostatky. Naopak je dobře znát svá slabá místa, umět je definovat a umět stanovit priority a posloupnosti jejich řešení. Přejichod na kreditový systém podle zásad ECTS, ke kterému se univerzita zavázala a jehož zavedení je jednou z podmínek naší integrace do evropské struktury vysokoškolského vzdělávání, je možnou příležitostí k řešení řady problémů. Dobře propracovaný systém nabízí studentovi příležitost formovat svůj profil již v průběhu pregraduálního studia, učitelé pak nabízejí příležitost prezentovat zájemcům formou volitelných předmětů nejmodernější poznatky z oboru. Při úvahách o náplni jednotlivých přednášených oblastí nutně vyostane na mysli vertikální integrace výuky těchto témat, která se prolínají různými obory a jsou mnohdy přednášena duplicitně. Systém dále přímo nabízí a umožňuje žádoucí spolupráci v oblasti výuky mezi jednotlivými fakultami naší univerzity a tuto spolupráci chceme rovněž podpořit. V neposlední řadě srovnatelnost ECTS systémů na jednotlivých stejně zaměřených fakultách v Evropě usnadňuje spolupráci s těmito fakultami při možných dlouhodobých studentských

doc. Libuší Hornovou, CSc., prorektorku pro zahraniční styky, pana doc. RNDr. Richarda Horáka, CSc., prorektora pro organizaci a rozvoj a svého statutárního zástupce, pana doc. PaedDr. Jiřího Luskua, CSc., prorektora pro studijní a pedagogické záležitosti, a pana doc. RNDr. Miroslava Masláne, CSc., prorektora pro vědeckobadatelskou činnost.

Odstupující rektor prof. RNDr. Lubomír Dvořák, CSc., vedl univerzitu v období, které bylo velmi složité. Město Olomouc a univerzitu v průběhu tohoto období postihly ničivé povodně a bylo třeba řešit akutní situaci, ale také následky. Vedení univerzity v této těžké zkoušce obstálo. Univerzita a její fakulty procházely evaluací, musely se přizpůsobovat zcela jiným legislativním podmínkám, daným zákonem č. 111/98 Sb. V průběhu uplynulého období byla dokončena rekonstrukce tereziánské zbrojnice, ve které sídlí moderní Informační centrum UP. Nelze uvést vše, co se podařilo profesoru Dvořákovi a jeho spolupracovníkům vykonat. Imémem akademické obce naší univerzity děkuji celému odstupujícímu vedení. Ráda navazuji na akt, který proběhl před třemi lety a jako výraz ocenění všeho vykonaného předám panu prof. Dvořákovi pamětní medaili Univerzity Palackého v Olomouci.

Univerzitě Palackého v Olomouci a nám všem přeji hodně štěstí.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit!

pobytech se vzájemnou uznatelností výuky včetně vykonaných zkoušek. Fakulta musí rovněž přiměřeně a dostatečně rychle reagovat na společenskou poptávku po nových typech výukových programů. Mimo tradiční magisterské programy všeobecného lékařství a stomatology nyní jako první fakulta v České republice nabízí nově akreditovaný magisterský program „Management ve zdravotnictví“, který bude modulárně navazovat na předchozí bakalářská studia a rozšíří tak spektrum studijních možností na naší fakultě. Kvalitu fakulty do značné míry určuje její vědecká potence a s ní související úroveň postgraduálního studia. Obojí může přinést nejen vzhlas, ale rovněž nemalé finanční prostředky, jež jsou zvláště v současné době nepostradatelné. Systémová opatření, vedoucí k větší odpovědnosti jednotlivých pracovníků za vytvoření kvalitního vědeckého potenciálu fakulty jsou rovněž prioritní. Pracoviště musí mít nejen stabilní kádř kvalifikovaných vědeckých osobností, ale musí být schopno získávat dostatečné grantové prostředky pro tvorbu a obnovu špičkového přístrojového vybavení. Zároveň musí být otevřeno pro širokou spolupráci, a to nejen v rámci naší republiky. V této souvislosti bych rád vyjádřil podporu vzniku výzkumných center, které se v těchto dnech na univerzitě formují. Významným zdrojem financí je v současné době rovněž výuka v anglickém jazyce. Jde o velmi specifickou činnost lékařských fakult, vyžadující nejen vysoké odborné, ale také jazykové znalosti a pedagogické zkušenosti. Kromě financí však tato činnost přináší s sebou každodenní konfrontaci se systémem a kvalitou výuky v zemích západní Evropy. Úspěch našich absolventů v mateřských zemích je i našim úspěchem, jejich eventuelní neúspěch pak nutně musí vést k odpovídající sebereflexi a ke zjednáni co nejrychlejší nápravy. Jsme právem hrdi na příznanou akreditaci naší anglické výuky ve vyspělých zemích Evropy i ve Spojených státech amerických a ze všech sil se snažíme o akreditaci naší fakulty i v dalších zemích, odkud mohou přicházet studenti. Naším cílem je rovněž získání akreditace pro postgraduální výuku v anglickém jazyce. Nezbytným předpokladem pro činnost každé lékařské fakulty v tom nejšířším

slova smyslu je úzká spolupráce s Fakultní nemocnicí. O této zdánlivé samozřejmosti je stále nutno hovořit zejména proto, že obě instituce jsou podřízeny dvěma různými ministerstvy a mají rozdílná pravidla, kterými se řídí. Nikoliv z osobních příčin, ale právě z této situace pramení možné rozdílné pohledy fakulty a nemocnice na řešení problematiky ve styčných oblastech. Každé jednotlivé klinické pracoviště tak denně stojí tváří v tvář problémům obou rezortů, školství i zdravotnictví. Mnohdy i při nejlepší vůli řešení konkrétního problému v jednom rezortu vede k nastolení nových problémů v rezortu druhém. Je však nutno si stále

uvědomovat, že lékařská fakulta nemůže existovat bez zájmu co nejvyšší fakultní nemocnice a naopak nemocnice by nemohla ve svém záhlaví nést jméno fakultní, pokud by za ní nestála příslušná fakulta. Jsem rád, že mohu navázat na dobrou tradici vzájemně vstřícných jednání obou institucí a věřím v další úspěšnou spolupráci. Pro nastávající třileté funkční období budu mými spolupracovníky na místech proděkanů doc. ing. Jan Hálek, CSc., proděkan pro záležitosti sociální, organizační a bakalářská studia, jenž zároveň bude vykonávat funkci statutárního zástupce děkana; MUDr. Dagmar Koukalová, CSc., proděkanka pro záležitosti

studia všeobecného směru v I. – III. ročníku a pro doktorské studium; doc. MUDr. Miroslav Heřman, Ph.D., proděkan pro záležitosti studia všeobecného směru v IV. – VI. ročníku a pro studium v angličtině; prof. MUDr. Miroslav Eber, CSc., proděkan pro záležitosti studia stomatology a prof. MUDr. Vladimír Janout, CSc., proděkan pro záležitosti vědy a výzkumu.

Jsem přesvědčen, že tento tým bude pracovat s plnou odpovědností a nasazením tak, aby Lékařská fakulta Univerzity Palackého i nadále zaujímal významné místo mezi fakultami této univerzity i mezi lékařskými fakultami v naší zemi.

Doc. PhDr. Vladimír Řehan, děkan Filozofické fakulty UP:

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, vážení hosté,

předstupuji před toto slavnostní shromáždění pronést několik úvah, spojených s uvedením do funkce děkana Filozofické fakulty UP. Chci poděkovat členům Akademického senátu Filozofické fakulty za důvěru projevenou při volbě děkana pro druhé funkční období. Zavazuje mne to odpovědností k co nejlepší službě naší fakultě a univerzitě. Funkce děkana již dlouho není jen čestná akademická hodnost, stává se stále více funkcí manažera. Ten musí ve složité ekonomické situaci hledat účinné způsoby řízení a hospodaření.

Naším posláním a proořadým úkolem je poskytovat vysokoškolské vzdělání na úrovni, která bude funkční i ve třetím tisíciletí. To znamená na jedné straně umožňovat, ale i požadovat stále zvyšování odborné, badatelské, publikační i kvalifikační úroveň členů akademické obce. Důsledky dřívější personální politiky se dodnes projevují generační diskontinuitou. Skvělí a uznávaní učitelé se posouvají do vyšších věkových kategorií a mladí a nadějní nástupci se teprve prokousávají doktorskými studijními programy, či v lepším případě uskutečňují svou habilitační řízení.

Akreditační řízení filozofických fakult, které je plánováno na závěr letošního a začátek příštího roku, zavěsí nad některé studijní programy pomyslný Damoklovův meč. Na druhé straně je povinností vedení fakulty vytvořit takové podmínky ke studiu našich posluchačů, které odpovídají rozvíjející se elektronické epoše. Pojmenovávající zkratková klíče úplně nevystihují komplexnost změn v organizaci, formách a prostředcích studia. Zabezpečení poměrně dobrého přístupu k internetu je jen jedním aspektem přeměn přístupu k informacím. Dalšími jsou podpora distančních forem vzdělávání, celoživotní vzdělávání, hledání optimální varianty kombinace blokového a kreditového systému studia, která poskytne studijním maximální možnou volnost organizace studia při zdůraznění individuální odpovědnosti za zvolenou cestu.

Dalšími úkoly jsou například hledání neobjektivnějších forem přijímacího řízení, zabezpečování podmínek pro ještě početnější výjezdy našich studentů na zahraniční vysoké školy, posilování demokratických principů zpětnovazebního hodnocení vyučujících studenty a mnoho jiných. Každý z těchto

úkolů nabízí různé varianty řešení. Pro příklad můžeme vzít přijímací řízení. Současný stav není příliš uspokojivý předešlým pro dramatický nespolehlivost v počtu mezi uchazeči a přijatými. Zavedení státních maturit ještě nemusí poskytnout plně odpovídající informace pro některé studijní kombinace – vezměme například číňštinu a filozofii. Jednou z variant je přijímat do prvního ročníku dvoj- i trojnásobek žádaných počtů, a tak prakticky rozložit přijímací řízení mezi nejlepší uchazeči do jednoho roku, který již dá možnost poznat skutečné studijní typy. Tato možnost však do jisté míry naráží na podmínky financování škol, na kapacitní možnosti poslucháren, vyučujících i kolejního ubytování. Obdobně bychom mohli uvažovat i o dalších úkolech.

Dovolte mi proto uzavřít strojnou konstatacím: spolu s proděkanou doc. M. Hirschovou a proděkanem prof. J. Stěpanem, doc. Z. Pechallem a doc. D. Šimkem se budeme snažit hledat mimo rozpočtové zdroje financování všech potřeb fakulty a souběžně s řadou dalších odborníků a spolupracovníků také v diskusích najít odpovědi na optimální řešení jednotlivých úkolů.

Doc. RNDr. Jan Lasovský, CSc., děkan Přírodovědecké fakulty UP:

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, vážení členové univerzitní akademické obce, vážení hosté, dámy a pánové,

rád bych úvodem poděkoval členům akademické obce za důvěru, kterou mi projevovali, a ujistil je, že si jejich volby nesporně vážím a že velmi silně pociťuji odpovědnost spojenou s tímto rozhodnutím. Když jsem před třemi lety nastupoval do svého funkčního období, snažil jsem se zdůraznit, že zachování dlouhodobé prosperity Přírodovědecké fakulty musí být založeno na koncepci a soudržnosti jednotlivých oborů, že rozvoj fakulty je záležitostí dlouhodobou, přesahující více funkčních období, a že první a základní zárukou budoucnosti je fungující doktorské studium. Potvrdilo se mi, že se tyto myšlenky setkaly se všeobecným souhlasem.

V krátké bilanci minulého období bych chtěl uvést některá čísla. Potěšitelný je nárůst počtu studentů o více než 10 %. V následujících letech počítáme s tím, že dosáhneme magické hranice 2000 studentů ve všech studijních programech a mírně ji překročíme. Podíl doktorského studia se již v tomto roce zvýšil na 10 % celkového počtu studentů, což je na zahraničních školách považováno za standardní stav. Velmi solidní je vědecká základna oborů, která se stále rozvíjí. Všechny čtyři projekty programu Podpora vědy a výzkumu na vysokých školách úspěšně procházely ročními hodnoceními a ostoupily do posledního roku programu. V minulém roce na fakultě odpovědní řešitelé úspěšně obhájili pokračování osmi dotovaných vědeckých záměrů a z vlastních prostředků realizujeme další. Na fakultě působí 15 oborových rad doktorského studia a v současné době máme akreditováno 12 oborů pro habilitační řízení a pro jmenování profesorem. Uvolnili jsme značné prostředky k nákupu výpočetní

techniky nutné k zabezpečení výuky, potřeb studentů a pro zavedení kreditového systému. Fakulta spolupracuje s pěti ústavu AV ČR a s mnoha vysokými školami v českých zemích i v zahraničí. Roční výkaz o počtu vědeckých prací zahrnutých do centrální databáze obsahuje více než 250 záznamů a mnohé práce mají bezprostřední ohlas v zahraničí. Celkový objem účelových prostředků na výzkum a vývoj dosáhl v minulém roce částky téměř 27 milionů Kč. I když tato čísla vypadají příznivě, nezvyklaťují konečné možnosti fakulty a můžeme předpokládat další rozvoj.

Výchova mladé generace učitelů a vědeckých pracovníků je náročná, vyžaduje značné úsilí a také materiální zabezpečení. Pro naši fakultu jsou životně důležité přístrojové investice. Každému z nás je jasné, že nákup moderních přístrojů s podporou současné výpočetní techniky není laciná záležitost. Je to však otázka prosperity fakulty, která stále více bude záviset na zájmu uchazečů o studium. Jen takové školy a fakulty, které si od počátku systematicky vybudují dobrou pověst, budou pro studenty přitažlivé a budou schopné získávat akreditaci studijních programů.

Problémem, který stále přetrvává z minulých let, je nepřizpůsobivá věková struktura učitelů a vědeckých pracovníků. V minulých letech se sice podařilo zvýšit počet docentů na oborech, nicméně se nám nedostává mladých profesorů, bez kterých není možné dlouhodobě zajistit akreditaci habilitačních řízení, řízení ke jmenování profesorem a nové doktorské programy. V tomto směru je situace na různých organizačních jednotkách různá. U většiny kateder

pozorujeme promyšlený přístup k řešení tohoto problému, některým musíme pomoci.

Dalším ze strategických cílů fakulty je dostavba pracovišť v lokalitách Envelopa a Holice. Stávající roztržité dislokace je chronickým problémem fakulty. Je to nepraktické, zvyšují se náklady na provoz většího počtu učeben, laboratoří a náklady na jejich vybavení. V dlouhodobém záměru školy se v letošním roce počítá s projektovou přípravou a následujících letech by měly být uvolněny finanční prostředky na výstavbu.

Tak jako ostatní fakulty se připravujeme v nadcházejícím školním roce na zavedení kreditového systému. Máme již na fakultě řadu zkušeností z minulých let. Plně si však uvědomujeme složitost zavedení tohoto způsobu studia na přírodovědných fakultách, které sdružují větší počet oborů. Snažíme se proto nalézt co nejvhodnější způsob realizace kreditového systému u našich podmínkách.

Počátkem minulého roku začal ve většině paragrafů platit nový vysokoškolský zákon. Byla s tím spojena tvorba celé řady vnitřních předpisů a norem. Naš přístup byl poněkud odlišný od přístupu ostatních fakult. Poměrně dlouho Akademický senát vytvořel základní dokument – Statut fakulty, a to proto, že jsme jeho znění podrobili široké diskusi. Společně se domníváme, že návrhy na řešení základních pedagogických i vědeckých otázek a problémů by měly vzniknout v rámci oborů. Z tohoto důvodu budou návrhy na strukturu oborů, počty pracovníků, složení státních zkušebních komisí apod. ponechány na zvažení oborových rad. Hlavním smyslem nové úpravy je, aby zástup-

ci oboru nejen spolurozhodovali, ale zároveň cítili odpovědnost za jeho rozvoj. Svoji úlohu pak vidím spíše v řešení konfliktních problémů a v prosazování proporcionalního rozvoje oborů ve prospěch fakulty jako celku.

V nastávajícím období budou mémi spolupracovníky prof. J. Andres, CSc., jako proděkan pro mimouniverzitní spolupráci, prof. L. Dvořák, CSc., jako proděkan pro vědecké a výzkumné záležitosti a statutární zástupce, doc. B. Šarapatka, CSc., pro záležitosti organizace a rozvoje a doc. V. Dostál,

CSc., pro studijní, sociální a pedagogické záležitosti. Rád bych na tomto místě poděkoval těm, kteří mi byli v posledních letech nejbližší, pomáhali mi zvládnout všechna větší úskali a každodenní drobnosti řídicí práce a nyní z funkce odcházejí. Imenovitě děkuji RNDr. I. Lepkovi, CSc., který zastával funkci proděkana pro studijní a pedagogické záležitosti a doc. M. Mašláňovi, CSc., který byl proděkanem pro záležitosti vědeckobadatelské. Byli mi velkou oporou a jejich práce byla bezchybná a obětavá. Děkuji i těm, kteří prokázali trpělivost

a zůstávají se mnou ve funkci proděkanů v dalším funkčním období. Přál bych si, aby se nám práce dařila.

Nové normy, finanční zajištění záměrů – to vše představuje nutný rámec pro činnost fakulty. Vždy jsem zdůrazňoval, že za stejně důležité považuji zachování dobrých vztahů mezi lidmi a vytvoření příznivé atmosféry na fakultě. Chtěl bych se i nadále řídit tímto předsevzetím a doufám, že naleznu podporu u svých spolupracovníků i studentů.

Doc. RNDr. Jan Šteigl, CSc., děkan Pedagogické fakulty UP:

Vaše Magnificence, Spectabiles, Honorabiles, vážená akademická obci, dámy a pánové,

velmi si vážím možnosti pokračovat další tři roky v řízení klíčových záležitostí Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Přijímám znovu funkci děkana jako výraz souhlasu akademické veřejnosti s nastoupenými cestami, ale i jako závozek vůči akademické obci, pracovníkům a zejména vůči našim absolventům i všem, kteří jim budou svěřovat to nejcennější – naši budoucnost, své děti.

Předchozí tříleté období bylo náročné. Hledání nových koncepcí, zásadní změny zákonných norem, opakovaná akreditace, rostoucí počet studentů, nedostatečné finanční zdroje na běžný provoz, zavádění kreditního systému, prostorové problémy i povodeň století nás všechny velmi prověřily. Díky přispění členů akademické obce a zaměstnanců i díky vzájemnému pochopení, jsme obstáli se ctí a splnili jsme i většinu stanovených cílů.

Předchozí tříleté období bylo náročné. Hledání nových koncepcí, zásadní změny zákonných norem, opakovaná akreditace, rostoucí počet studentů, nedostatečné finanční zdroje na běžný provoz, zavádění kreditního systému, prostorové problémy i povodeň století nás všechny velmi prověřily. Díky přispění členů akademické obce a zaměstnanců i díky vzájemnému pochopení, jsme obstáli se ctí a splnili jsme i většinu stanovených cílů.

Dovolte mi zde upřímně z celého srdce poděkovat všem za projevenou důvěru, dosavadní podporu i projevy sympatií a zejména za tvůrčí kritiku naší nedokonalosti.

Imenovitě za iniciativní přístup k řešení problémů v období 1997–1999 děkuji členům dosavadního vedení fakulty: doc. J. Kropáčovi, CSc., proděkanovi pro organizaci a rozvoj a statutárnímu zástupci děkana, doc. J. Luskovi, CSc., proděkanovi

pro prezenční studium, PaedDr. M. Musilové, Ph.D., proděkance pro celoživotní vzdělávání a pedagogické praxe, RNDr. P. Emanovskému, Dr., proděkanovi pro vědu, výzkum a zahraniční styky, a ing. M. Tomáškoví, tajemníkovi fakulty. Rovněž děkuji za velmi dobrou spolupráci Akademickému senátu PaF UP, zvláště pak předsedkyni AS doc. L. Ludíkové, CSc.

Vzdělání a vzdělanost patří mezi rozhodující faktory stability, rozvoje a prosperity demokratické společnosti. Péče o vzdělanost i celoživotní vzdělávání a učení je a bude mírou naší připravenosti pro evropskou integraci i měřítkem naší důvěryhodnosti. Také potřeba výchovy ke společensky únosnému jednání – k lidské slušnosti – je nesporná, velmi citlivá a přitom často rozhodující oblast ovlivňující kvalitu života lidské společnosti. Jsem přesvědčen, že právě nyní je třeba vážít obsah i formy vysokoškolské přípravy učitelů (zejména učitelů budoucích učitelů) a provázat tyto postupy s ostatní Evropou i světem při respektování našich tradic a specifických potřeb.

Učitelská kvalifikace v České republice v současné době představuje obsahovou, formální i časově různorodou směs s těžko souměřitelnými požadavky. Absolvent pak často není tím, čím by měl být, dobře připraveným profesionálem se širokým od-

borným i hluboce lidským zázemím. Fakulty, které se chtějí opravdově věnovat učitelství a pedagogické fakulty především, mají dnes jedinečnou příležitost, ale i odpovědnost najít moderní funkční model pregraduální, graduální a postgraduální přípravy učitelů s ovlivněním profesních i lidských vlastností budoucích učitelů při zachování možnosti alternativních cest k dosažení srovnatelných výsledků.

Z programového prohlášení zveřejněného v listopadu 1999 připomínám jako stěžejní úkoly zejména:

- podpořit vedení UP v úsilí vytvořit optimální strukturu naší vysoké školy z hlediska funkčnosti, kompetencí, harmonie i ekonomické únosnosti;

- rozvíjet spolupráci děkanů pedagogických fakult s cílem optimalizovat přípravu učitelů a přiblížit její učitelství přípravu zemím rozvinuté Evropy;

- usilovat o další zlepšení kvalifikační a věkové struktury učitelů;
- přispět v rámci vysoké školy k realizaci funkčního modelu vzdělávání učitelů a k přiblížení jejich přípravy;

- podpořit systematické úsilí pracovníků v získávání grantových prostředků;

- rozvíjet týmovou práci a integrovaný výzkum;
- usilovat o zrovnoprávnění pedagogického výzkumu s ostatními oblastmi badatelské práce;

- zlepšovat podmínky zapojení studentů, doktorandů a mladých pracovníků do vědecké a umělecké práce.

Zlepšení pracovních podmínek:

- řešit dislokaci Katedry výtvarné výchovy;
- realizovat úpravu prostor hlavní budovy Pedagogické fakulty, zejména část uvolněnou Armádou ČR tak, aby mohlo dojít k přestěhování Katedry pedagogiky s celoškolskou působností a k vytvoření učeben s potřebnou větší kapacitou.

V souvislosti s výrazným zlepšením prostorových podmínek mi dovoluji na tomto místě poděkovat panu generálmajorovi ing. J. Fedorkovi, veliteli Posádky pozemního vojska Olomouc, za pochopení a vstřícnost při řešení tohoto našeho velmi naléhavého problému.

V období 2000–2002 budou členy vedení Pedagogické fakulty UP doc. J. Kropáč, CSc., proděkan pro organizaci a rozvoj a statutární zástupce děkana, PaedDr. M. Musilová, Ph.D., proděkanka pro celoživotní vzdělávání a pedagogické praxe, doc. B. Novák, CSc., proděkan pro prezenční studium, doc. D. Nezalová, CSc., proděkanka pro vědu, výzkum, zahraniční styky a ing. M. Tomášek, tajemník fakulty.

Vážení přítomní, dovoluji mi závěrem, abych našemu vysokému školství a naší univerzitě i jejím funkcím popřál do nastávajících třech let hodně úspěchů a našim absolventům, aby patřili mezi ty nejlepší.

Prof. PhDr. František Vaverka, CSc., děkan Fakulty tělesné kultury UP:

Vaše Magnificence, spectabiles, honorabiles, vzácní hosté,

před třemi lety jsem poprvé stanul na tomto místě, abych přednesl inaugurační projev. Vzpomínám si, že charakteristickým rysem mého vystoupení byla řada obecně formulovaných předsevzetí o dalším vývoji fakulty. Po třech letech, a musím říci velmi náročných letech v děkanské funkci, kdy jsme se museli vyrovnávat s následky povodně, narůstajícím nedostatkem finančních prostředků a v neposlední řadě vyvinout značné úsilí k implementaci nového vysokoškolského zákona do života fakulty, se podařilo zahájit řadu významných dlouhodobých procesů, které směřují další vývoj fakulty v příštích letech. Zahájení kreditního systému studia, rozvoj vědecké práce a grantová úspěšnost, rozvíjení mezinárodních kontaktů, úspěšný vývoj doktorského studijního programu, realizace velké mezinárodní konference a velmi významný fakt získání akreditace pro habilitační a profesorská řízení na dalších osm let – to vše jsou důležité kroky k dalšímu posilování postavení Fakulty tělesné kultury na Univerzitě Palackého, v českých zemích a v zahraničí, které se podařilo realizovat v minulém období. Chtěl bych z tohoto místa poděkovat nejen mým nejbližším spolupracovníkům ve vedení fakulty za spolehlivou a odpovědnou práci, ale především všem pracovníkům fakulty za jejich úsilí a entuziasmus. Bez podpory vedení UP, především pana rektora Dvořáka, by nebyla možná tato pozitivní bilance.

Po období budování a stabilizace systému fungování všech fakultních mechanismů obracím pozornost a úsilí v novém funkčním období na projekty přesahující rámec fakulty. Jedná se o tři velké

dlouhodobé projekty orientované nejen na UP, ale také do olomouckého regionu a na vytváření systému celoživotního vzdělávání učitelů a odborníků v tělesné výchově s celostátním dosahem. Připravená koncepce pohybové a sportovní aktivity akademické obce a regionu města Olomouce je projektem, v němž hodláme vybudovat organizační, personální a materiální podmínky, které by umožnily rozvíjet sportovní a rekreační aktivity studentů, učitelů a zaměstnanců univerzity. Rozšiřováním a zpřístupňováním této činnosti veřejnosti hodláme vstoupit do života regionu a přispět k vytváření podmínek pro rozvojení zdravého životního stylu obyvatel s výrazným akcentem na zdravotní a regenerační hlediska a užitečné prožívání volného času. Rozvíjenými projekty hodláme naplňovat hlavní zaměření fakulty charakterizované klíčovými pojmy pohyb a zdraví. Naše snahy, podobně jako snažení všech fakult a celé UP budou do značné míry závislé na základním faktu financování vysokého školství. Doufáme, že naše úsilí a vynaložená energie nebudou redukovány na boj o pouhé materiální přežití fakulty.

Na závěr mého vystoupení mi dovoluji, abych Vám představil své nejbližší spolupracovníky v novém funkčním období. Jsou to: proděkan pro pedagogické záležitosti prof. K. Frömel, DrSc., proděkan pro vědu a výzkum doc. P. Stejskal, CSc., proděkan pro organizaci a rozvoj doc. J. Salinger, CSc. Tajemníkem fakulty je ing. M. Skutka. Partnerem vedení je Akademický senát fakulty, kterému předsedá doc. F. Mazal, CSc.

Děkuji za pozornost.